

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Tento projekt je financován z ESF (<http://www.esfcr.cz/>) prostřednictvím OP VVV (<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy-1/op-vvv>).

Výzva č. 02_17_047 pro Místní akční plány rozvoje vzdělávání II

REVIZE SWOT-3 ANALÝZ

červen 2019

MAP II pro SO ORP Děčín

Číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0008611

V Ústí nad Labem, dne 26. 6. 2019

.....
Hana Blažková
Hlavní manažerka a koordinátorka projektu

MAS Labské skály, z.s. ve spolupráci se Statutárním městem Děčín

SWOT-3 ANALÝZA popisuje danou problematiku ze čtyř úhlů pohledu. Jedná se o základní metodu strategické analýzy využívanou právě pro integraci zjištěných poznatků. Specifikem SWOT-3 je nutnost obsahovat minimálně tři body jednotlivých částí provedené analýzy ve vztahu k danému tématu, tj. 3 silné stránky, 3 slabé stránky, 3 příležitosti a 3 ohrožení:

- S (Strengths) – Silné stránky, jako stávající přednosti, výhody, na čem lze stavět;
- W (Weakness) – Slabé stránky, jako stávající nedostatky, slabiny, co by mohlo být lépe;
- O (Opportunities) – Příležitosti, možnosti pro další budoucí rozvoj;
- T (Threats) – Hrozby, jako stávající i budoucí ohrožení rozvoje.

Pro tvorbu SWOT-3 analýzy byla využita data z analytické části dokumentu MAP, výsledky dotazníkového šetření MŠMT a informace získané z jednání s aktéry vzdělávání v SO ORP Děčín. V první fázi revize SWOT-3 analýz byly prvotně revidovány staré analýzy z předchozího projektu „Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro SO ORP Děčín“, na základě povinnosti, které ukládají Postupy MAP II, byly vytvořeny nové SWOT-3 analýzy pro povinná témata:

- Podpora čtenářské gramotnosti a rozvoj potenciálu každého žáka,
- Podpora matematické gramotnosti a rozvoj potenciálu každého žáka,
- Podpora rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání.

Pro zpracování těchto témat byla využita rovněž data a poznatky z předchozího projektu „Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro SO ORP Děčín“, především z dotazníkového šetření MŠMT (realizace 24. 11. 2015 – 30. 1. 2016). Tuto prvotní verzi poté upravovaly jednotlivé PS na základě aktuálních podkladů s doplněním popisu příčin a návrhů nápravných kroků. Cílem popisu příčin problémů (Slabé stránky a Ohrožení) bylo najít hlavní důvody, které zapříčinily jejich vznik. Na základě určených příčin pak PS specifikovaly návrhy možných nápravných kroků.

Tato analýza slouží pro aktualizaci hlavních problémů k řešení a následně k aktualizaci návrhu priorit a cílů k jednotlivým prioritám do SR MAP. Návrhy možných nápravných kroků je vhodné propojit s aktivitami ve SR MAP a následně s konkrétními aktivitami v akčním plánu.

Revidované formulace jsou vyznačeny červeným textem.

Pozn.: v následujících tabulkách SWOT-3 analýzy se uvádí pojem „škola“, rozumí se jím škola a školská zařízení

1. Moderní, kvalitní a dostupné základní vzdělávání s ohledem na potřeby každého žáka

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Dostačující kapacita zařízení• Vhodné pokrytí území školami a jejich dostupnost• Aktivní vedení škol	<ul style="list-style-type: none">• Nekompletní bezbariérovost objektů• Nedostatečné zajištění učeben pro klíčové kompetence• Negativní přístup k inkluzivnímu vzdělávání ve společnosti
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none">• Nové a aktuální metody uplatňující se ve vzdělávacím procesu• Spolupráce se středními školami• Podpoření aktivit v rámci projektů MAP	<ul style="list-style-type: none">• Nedostatek finančních prostředků• Nezájem/rozpor s rodiči žáků• Přílišná časová vytiženost vedení školy

Identifikace příčin, specifikace nápravných kroků:

- 1) Mnoho škol a školských zařízení není bezbariérových:** je to způsobeno nedostatkem finančních prostředků jednotlivých zřizovatelů (bezbariérovost je finančně náročná). V rámci inkluze jsou do škol začleňováni žáci se SVP, proto je potřeba co nejrychleji řešit požadavky jednotlivých škol na bezbariérovost (provést stavební úpravy). Zajistit finanční prostředky z IROP.
- 2) Nedostatečné zajištění učeben pro klíčové kompetence:** je potřeba provést další modernizaci vnitřního vybavení, nákup pomůcek pro výuku a provést stavební úpravy, které by směřovaly k rozvoji klíčových kompetencí žáků (komunikace v cizích jazycích, technické obory, přírodní vědy, schopnosti práce s digitálními technologiemi). Zajistit finanční prostředky z IROP.
- 3) Negativní přístup k inkluzivnímu vzdělávání ve společnosti:** stát i školy musí lépe komunikovat s rodiči toto ožehavé téma. Ze strany státu musí dojít k úpravě v rozsahu inkluze (v opačném případě dojde k systematické likvidaci základního školství, zvláště v severních Čechách).

2. Infrastruktura, rekonstrukce, údržba

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">Část objektů již prošla rekonstrukcíSpolupráce vedení školy a zřizovatelůKonektivita škol	<ul style="list-style-type: none">Horší stav některých objektůDlouhodobé podfinancování školní infrastrukturyEkologická neúspornost starých budovNěkteré školy nemají již dostatečné prostory pro růst nových učeben atd.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none">Modernizace objektů pro potřeby moderního vzděláváníVyužití vhodných dotačních titulůSdílení vhodných prostorůRozšíření možností neformálního vzdělávání (např. v oblasti EVVO)Předávání kontaktů na vhodné, prověřené a kvalitní firmy/řemeslníky	<ul style="list-style-type: none">Nedostatek finančních prostředků, přílišná finanční náročnost opatřeníZměna záměru zřizovatele s danou budovouNekvalitní zpracování firemNedostatek personálního obsazení pro rozvoj infrastruktury školy (projekt. manažeři)

Identifikace příčin, specifikace nápravných kroků:

- 1) Horší stav školských objektů (ekologická neúspornost, nedostatečná kapacita):** finanční náročnost opatření řešit za pomoci IROP.
- 2) Dlouhodobé podfinancování školní infrastruktury:** zřizovatelé škol a školských zařízení musí co nejefektivněji využívat všechny prostředky získané v rámci rozpočtového určení daní. Je potřeba aktivněji vyhledávat dotační tituly, které pomohou snížit náročnost investic zřizovatele.
- 3) Příklady dobré praxe:** vytvoření databáze ověřených firem, které dokáží dobře připravit projektové žádosti + databáze ověřených firem/řemeslníků (odvádí kvalitní práci za přiměřené finanční prostředky).

3. Kvalitní a moderní předškolní vzdělávání s ohledem na dostupnost a inkluzi

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Bezproblémový přechod dětí z MŠ na ZŠ• Stabilní zázemí• Rozšiřování nabídky předškolního vzdělávání a pozvolná modernizace• Rozvoj matematické pregramotnosti v MŠ	<ul style="list-style-type: none">• Zastaralé a někdy již nevyhovující vybavení• Velké počty dětí ve třídách• Slabá spolupráce s odborníky v tématu klíčových kompetencí• Není bezbariérovost
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none">• Mezi školní spolupráce• Využívání přírodního prostoru v běžném vzdělávání• Možnost zapojení rodičů, komunitní přístup	<ul style="list-style-type: none">• Nedostatek finančních prostředků• Nedostatek specializovaných personálních kapacit• Nezájem ze strany rodičů a dětí

Identifikace příčin, specifikace nápravných kroků:

- 1) **Zastaralé a někdy již nevyhovující vybavení:** nedostatek dotačních prostředků a prostředků na spolufinancování projektů MAS.
- 2) **Slabá spolupráce s odborníky v tématu klíčových kompetencí:** nedostatek finančních prostředků pro personální zajištění výuky, nedostatek lidských zdrojů v oblasti vzdělávání, nedostatek stabilní finanční podpory programů pro rozvoj jednotlivých gramotností.
- 3) **Nezájem ze strany rodičů a dětí:** nárůst počtu sociálně slabých a nepřízpůsobivých obyvatel v našem regionu.

4. Zájmové a neformální vzdělávání

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">Nabídka zájmového a neformálního vzděláváníVhodné doplňování vzděláváníJiž zaběhlé aktivity v oblasti klíčových kompetencí	<ul style="list-style-type: none">Zastaralé pomůckyMateriální náročnost provozuKoncentrace poskytovatelů v centrech regionuNezájem dětí ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí (finanční náročnost)Nedostatek prostor pro rozvoj
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none">Spolupráce s dalšími aktéry vzděláváníInovativní metody výukyRozšíření a tvorba odloučených pracovišťRozšíření možností vzdělávání v oblasti EVVO	<ul style="list-style-type: none">Nedostatek finančních prostředkůNezájem o zájmové a neformální vzděláváníNedostatečné zázemí pro rozvoj

Identifikace příčin, specifikace nápravných kroků:

- 1) Nedostatek finančních prostředků:** nízká finanční podpora výuky mimo prostory školy, nedoceněná dobrovolná práce. Nedostatek financí na pořizování nových technologií a zajištění jejich smysluplného využití.
- 2) Nezájem o zájmové a neformální vzdělávání:** zájmové vzdělávání není prioritou školy, klíčovou roli v tomto sehrávají rodiče (je potřeba vyvolat zájem rodičů o neformální vzdělávání).
- 3) Nedostatečné zázemí pro rozvoj:** je potřeba vytvářet podnětné prostředí.

5. Spolupráce, síťování a sdílení

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">Již probíhající spolupráce v území (pouze v rámci města Děčín)Navázaná spolupráce v projektech v minulostiPoloha regionu – možnost příhraniční spolupráce	<ul style="list-style-type: none">Absence zaštitění spolupráce shoraSpolupráce pouze mezi blízkými pracovištiNedostatečné zapojení aktérů vzdělávání do procesu vzdělávání (cílová skupina rodiče dětí a žáků)
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none">Sdílení zkušeností a dobré praxeSdílení vybavení a materiáluPosílení a podpora společných aktivitSpolupráce mezi venkovskými a městskými školami	<ul style="list-style-type: none">Nedostatečná motivace a nezájem subjektůZbytečná přetíženost aktérů vzdělávání a legislativní bariéry, zahlcenost územíZměny ve školství zvyšující napětí mezi cílovými skupinami

Identifikace příčin, specifikace nápravných kroků:

- 1) Nedostatečné zapojení aktérů vzdělávání do procesu vzdělávání (cílová skupina rodiče dětí a žáků):** odliv mladých a vzdělaných obyvatel do bohatších regionů, nárůst počtu sociálně slabých a nepřizpůsobivých obyvatel, komunikace s rodiči - nedocenená priorita základního vzdělávání.
- 2) Zbytečná přetíženost aktérů vzdělávání a legislativní bariéry, zahlcenost území:** vysoká administrativní zátěž a nestabilní systém legislativních změn.
- 3) Změny ve školství zvyšující napětí mezi cílovými skupinami:** je potřeba lépe komunikovat (šíření informovanosti o inkluzivním vzdělávání a práci asistenta pedagoga, škola jako nositel spolehlivých informací tváří v tvář poplašným mediálním zprávám).

Povinné téma: Podpora čtenářské pregramotnosti a rozvoj potenciálu každého žáka – MŠ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Školní vzdělávací programy (rozvoj čtenářské pregramotnosti a řečových aktivit). Existence a využívání knihoven v území. Fungující akce pro děti na podporu čtenářské pregramotnosti a zvýšení motivace ke čtenářství (např. výstavy dětských knih, knižních ilustrací, malování děje pohádkových příběhů, hry na postavy z kin apod.). 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatečná komunikace mezi pedagogy a ostatními školami, sdílení dobré praxe v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti. Nedostatečná informovanost a zapojení rodičů v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti (např. představení služeb školy, knihovny, kroužků a aktivit). Velké počty dětí ve třídách, nemožnost individuálního přístupu. Nedostupnost a zastaralost ICT pro rozvoj. Financování.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Rozvoj čtenářské pregramotnosti a řečových aktivit v rámci školních vzdělávacích programů. Rozšíření technického a materiálního zabezpečení v oblasti čtenářské pregramotnosti. Spolupráce s rodiči (komunitní škola, čtenářská odpoledne, divadlo...). Využití zapojení se do projektů Šablony II. 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.). Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti. Nezájem ze strany rodičů a dětí.

Identifikace příčin, specifikace nápravných kroků:

Jednou z důležitých příčin mnoha problémů jsou právě velké počty dětí v jednotlivých třídách v souvislosti se způsobem financování škol. Chybí systémové nastavení financování pro aktualizaci materiálů a pomůcek, nízká míra spolupráce mezi školou a zřizovatelem. Chybí logopedická péče, projevuje se složitá spolupráce s rodiči.

Návrhy řešení:

Dlouho očekávaná reforma financování, motivace pedagogů k vlastnímu rozvoji (návštěvy jiných MŠ a ZŠ, čerpání inspirace, pozitivní energie), DVPP. Rozvoj spolupráce s knihovnou a realizace aktivit typu autorského čtení a prohlídek knihoven. Možnost využití vedle školní knihovny i veřejné knihovny, besed s autory, exkurzí, lekcí knihovnické gramotnosti – nabídka ze strany knihovny. Doporučení - zmapovat potenciál, který mohou nabídnout místní učitelé češtiny (případně i jiných aprobací) pro rozvoj čtenářských strategií, ale i dalších metod. Snažit se síťovat postupně aktivní pedagogy, vytvořit lokální propojené skupiny a ty následně propojovat s ostatními komunitami. Připravit dny čtenářské gramotnosti (osvědčení lektori, místní zkušení učitelé, praktické workshopy...). Přizvat i místní komunitu umělců a spisovatelů, jak využít digitální technologie. Prostor pro knihovníky a jejich práci s informacemi. Rozšiřovat pohled na tuto oblast a využívat otevřených úloh z mezinárodních šetření. Mapovat příklady ostatních zemí, jak přistupují ke gramotnosti a jak rozvíjí tuto gramotnost jejich vzdělávací systém a čím nám mohou být inspirativní.

Povinné téma: Podpora čtenářské gramotnosti a rozvoj potenciálu každého žáka – ZŠ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Školní vzdělávací programy (rozvoj čtenářské gramotnosti a řečových aktivit). Podpora základních znalostí a dovedností, základní práce s textem (od prostého porozumění textu k vyhledávání titulů v knihovně podle potřeb žáků). Existence a využívání knihovny (školní, místní). Olympiády, soutěže, dramat. výchova, školní časopisy. 	<ul style="list-style-type: none"> Slabší podpora individuálních prací s žáky s mimořádným zájmem o literaturu, tvůrčí psaní atp. Informovanost a spolupráce s rodiči v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči (prezentace služeb školní/obecní knihovny, existence čtenářských kroužků, aktivit v oblasti čtení, čtenářského klubu – např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.). Absence samostatného pracovníka pro rozvoj příslušných kompetencí. Chybí zázemí a příslušenství pro specializované kroužky v oblasti čtenářské gramotnosti.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Podpora vyššího stupně komplexního čtenářství (od chápání kontextu, vyvozování a formulace závěrů z textu, porovnávání zdrojů apod.). Mimovýukové akce pro žáky na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace (např. Projektové dny, realizace autorských čtení). Divadelní a dramatické kroužky nebo projekty, zapojení rodičů, společné projekty škol. Šablony II. 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.). Nezájem ze strany žáků a rodičů. Přetechnizování společnosti – přílišná závislost dětí v oblasti ICT.

Identifikace příčin:

Podobně jako v MŠ jsou příčinou mnoha problémů právě velké počty dětí v jednotlivých třídách v souvislosti se způsobem financování škol. Chybí systémové nastavení financování pro aktualizaci materiálů a pomůcek, nízká míra spolupráce mezi školou a zřizovatelem. ČG není rozvíjena v dalších předmětech a jsou využívány jednodušší metody ve výuce oproti složitějším s větším potenciálem rozvoje.

Návrhy řešení:

Dlouho očekávaná reforma financování, motivace pedagogů k vlastnímu rozvoji (návštěvy jiných MŠ a ZŠ, čerpání inspirace, pozitivní energie), DVPP. Rozvoj spolupráce s knihovnou a realizace aktivit typu autorského čtení a prohlídek knihoven, možnost využití vedle školní knihovny i veřejné knihovny, besed s autory, exkurzí, lekcí knihovnické gramotnosti – nabídka ze strany knihovny. Doporučení - zmapovat potenciál, který mohou nabídnout místní učitelé češtiny (případně i jiných aprobací) pro rozvoj čtenářských strategií, ale i dalších metod. Snažit se síťovat postupně aktivní pedagogy a vytvořit lokální propojené skupiny a ty následně propojovat s ostatními komunitami. Připravit dny čtenářské gramotnosti (osvědčení lektori, místní zkušení učitelé, praktické workshopy...). Přizvat i místní komunitu umělců a spisovatelů, jak využít digitální technologie... Prostor pro knihovníky a jejich práci s informacemi. Rozšiřovat pohled na tuto oblast a využívat otevřených úloh z mezinárodních šetření. Mapovat příklady ostatních zemí, jak rozvíjí tuto gramotnost jejich vzdělávací systém a čím mohou být inspirativní.

Povinné téma: Podpora matematické pregramotnosti a rozvoj potenciálu každého žáka – MŠ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Školní vzdělávací programy (jsou stanoveny konkrétní cíle). Přístup pedagogů k rozvíjení znalostí v oblasti matematické pregramotnosti a jejich využití ve výchově. Dostupné kvalitní didaktické materiály – avšak nejsou finance. 	<ul style="list-style-type: none"> Individuální aktivity s dětmi s mimořádným zájmem o počítání nebo logiku. Využívání interaktivních metod a pomůcek v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti. Velké počty dětí ve třídách ve větších MŠ, nemožnost individuálního přístupu.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Informovanost a zapojení rodičů v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti. Rozšíření technického a materiálního zázemí pro rozvoj matematické pregramotnosti. Spolupráce se ZŠ. Příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti příslušné pregramotnosti Využití prvků alternativních a inovativních směrů v edukačním procesu (např. Montessori škola, Waldorfská škola). 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.). Nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti příslušné pregramotnosti. Nezájem ze strany rodičů a dětí. Přístup pedagogů k rozvíjení znalostí v oblasti matematické pregramotnosti a jejich využití ve výchově.

Identifikace příčin:

Častou příčinou výše zmíněných problémů jsou velké počty dětí ve třídách, zvýšená náročnost na individuální přístup a přípravu učitelů. Rovněž se projevují obavy pedagogů ze zvládnutí diferenciací a využívání interaktivních metod, pedagogové nemají příliš možností se seznamovat s interaktivními pomůckami, být motivováni a čerpat inspiraci. Někdy je příčinou rovněž nezájem měnit zažitá postupy, nezájem se dále vzdělávat, inovovat své aktivity, zamýšlet se nad jejich smyslem, promýšlet různé metody práce, ale i nedostatek kvalitních příležitostí ke vzdělávání. Projevuje se absence systémového nastavení financování nákupu pomůcek pro MŠ a nízká prioritizace zřizovatele s pomocí vybavit MŠ. V rámci spolupráce s rodiči se ukazuje časová vyčerpání rodičů, děti nemají podporu rodičů při různých akcích.

Návrhy řešení:

Situaci by u mnoha problémových oblastí mohla změnit reforma financování. V rámci škol je vhodné zvyšovat motivaci učitelů k vlastnímu rozvoji (motivační pohovory s pedagogy, návštěvy jiných MŠ, čerpání inspirace, pozitivní energie), realizace kvalitních DVPP a sdílení dobré praxe. Vstupovat do projektů OP VVV. V rámci práce s rodičem vhodným způsobem zvýšit komunikaci a vysvětlení důležitosti podpory dítěte.

Pozn. PS – priority: zapojovat se do projektů OP VVV, sdílení dobré praxe, zvýšení motivace učitelů/lů chtít něco dělat jinak, vytvářet kvalitně vybavené matematické koutky pracující na základě bádání.

Povinné téma: Podpora matematické gramotnosti a rozvoj potenciálu každého žáka – ZŠ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Školní vzdělávací programy (rozvoj matematické gramotnosti). Podpora matematického myšlení u žáků ve školách (příklady k řešení a pochopení každodenních situací, situací spojených s budoucí profesí nebo k objasnění přírodních zákonů atp.). Tvorba tematické databáze příkladů (např. kuchyňské recepty, finanční gramotnost, zdravá výživa, technické výpočty, výpočty s přírodní tematikou apod.). 	<ul style="list-style-type: none"> Malý počet nebo neexistence pravidelných kroužků/doučování/mimoškolních aktivit v oblasti matematické gramotnosti (např. Kroužek zábavné logiky apod.) pro nadané děti. Absence samostatného pracovníka pro rozvoj příslušných kompetencí. Nedostatečné materiální a technické zabezpečení v oblasti rozvoje matematické gramotnosti zejména u menších škol.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Další vzdělávání pedagogů v oblasti matematické gramotnosti a využití nových poznatků ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.). Spolupráce a sdílení zkušeností mezi jednotlivými pedagogy a školami (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.). Mimovýukové akce pro žáky na podporu matematické gramotnosti a zvýšení motivace (např. Projektové dny apod.). Využití prvků alternativních a inovativních směrů v edukačním procesu (např. Montessori škola, Waldorfská škola). 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.). Nezájem ze strany žáků a rodičů. Přetechnizování společnosti – přílišná závislost dětí v oblasti ICT.

Identifikace příčin:

Slabší podpora nadaných žáků vyplývá z velkého počtu dětí ve třídách a zhoršených možnostech individuálního přístupu. V rámci problémových oblastí personálního charakteru, vybavenosti, materiálního a technického vybavení je příčinou nedostatek financí. Příčinou nezájmu rodičů podobně jako v MŠ je mimo jiné jejich časová vytíženost.

Návrhy řešení:

Řešením většiny výše zmíněných oblastí je realizace projektů zjednodušeného vykazování – Šablon I a II. V rámci absencí pracovníků pro rozvoj příslušných kompetencí je navrhováno vytvoření metodického sdružení, které by zaštiťovalo území, ale zároveň propojovalo i matematiky z jiných regionů. Vhodné je navázat na sdílení dobré praxe a inspirace od zkušených učitelů a mentorů. V rámci spolupráce s rodiči je možné pouze zvýšit komunikaci s rodiči, realizovat osvětu a zlepšovat PR. Ohrožení rozvoje gramotností a kompetencí přetechnizováním společnosti a přílišnou závislostí dětí v oblasti ICT je možné mírnit předkládáním možností využití technologií k smysluplným účelům a reálného využití i v jiných předmětech jako běžné součásti dnešního života.

Pozn. PS - priority: zapojovat se do projektů OP VVV, sdílení dobré praxe, zvýšení motivace učitelů/lů chtít něco dělat jinak, rozvíjet matematickou gramotnost napříč předměty.

Povinné téma: Podpora rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání – MŠ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> MŠ kladou důraz nejen na osobní rozvoj dítěte, ale i začleňování do společnosti (odbourávání bariér, sounáležitosti s ostatními). Rozvoj spolupráce mezi dětmi, vztahy mezi sebou, vztah ke všemu živému, vztah k životnímu prostředí, vztah k místu, kde žijí. Bezproblémový přechod většiny dětí z MŠ na základní školy. Vybavenost MŠ. 	<ul style="list-style-type: none"> Velké počty dětí ve třídách, nemožnost individuálního přístupu. Nedostatek odborného personálu a financí pro výuku dětí se SVP. Nedokonalá diagnostická podpora školských poradenských zařízení (PPP, SPC) a dlouhé čekací lhůty nerespektující harmonogram přijímání dětí do MŠ. Malá komunikace mezi ZŠ a MŠ ve spádové oblasti. Malá komunikace (nekomunikace) v předávání dobré praxe. Personální zajištění specializovaných pedagogů (speciální pedagog, logoped...). Problémový přechod některých dětí na základní školy.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Spolupráce pedagogů z různých škol, různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.). Možnosti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemné učení, jejich podpora. Vnitřní flexibilita vzdělávání ve školách (přizpůsobení v souladu s potřebami dětí, pro využití maximálních možností vzdělávaného dítěte). Spolupráce ZŠ a MŠ ve spádové oblasti. 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogických i nepedagogických pracovníků). Nedostatečná (nesrozumitelná) kampaň/osvěta v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro většinovou veřejnost, pro rodiče, pro rodiče dětí se speciálními vzdělávacími potřebami apod. Nedostatečná podpora státu. Rodiče nevnímají a někdy nepřikládají důležitost povinnému předškolnímu vzdělávání.

Identifikace příčin:

Na základě dotazníkových šetření rovných příležitostí mezi školami ORP Děčín lze konstatovat, že není rozdíl mezi školami v kvalitě vzdělávání. Hlavní problémy v nastavení rovných příležitostí jednoznačně vyplývají z nerovnoměrného rozložení dětí pocházejících z rodin se ztíženými životními podmínkami, s odlišnými kulturními podmínkami a nízkým socioekonomickým statusem, děti se zdravotním znevýhodněním (nižší intelekt v důsledku nepodnětného prostředí).

Návrhy řešení:

- Velké počty ve třídách by mohla vyřešit novela vyhlášky – jiné financování škol.
- Nedostatek odborného personálu je potřeba řešit již při přípravě studentů na SŠ a VŠ. Vhodné by bylo výuku zaměřit prakticky, využít poslední celé 1-2 roky studia na přímou praxi ve školách. Budoucí učitel by získal patřičné kompetence a zároveň by se vyřešila otázka nedostatku personálu. 60 hodin kurzu pro asistenty pedagoga je málo.
- Je nutné, aby byly MŠ podpořeny státem – kvalitní školení, vymahatelnost povinností zákonných zástupců, důslednost při povinné docházce v posledním ročníku, vzdělávací výstupy obdobným systémem jako ZŠ. V ORP Děčín program Maxík.

- 4) Sociální práce s rodinami. Někteří zákonní zástupci nejsou kompetentní naplňovat základní funkce rodiny. Projevuje se finanční i sociální negramotnost. Významnou podporu a pomoc poskytují nyní terénní pracovníci Indiga, Cinky atd. Ale služba je jen z projektu, zůstává otázka jak dál pokračovat, z čeho financovat.

Povinné téma: Podpora rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání – ZŠ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ZŠ si uvědomují potřeby dětí, rodičů i pedagogů, dovedou vzájemně komunikovat a budují příjemnou atmosféru ve škole. Spolupráce vyučujících při naplňování vzdělávacích potřeb žáků (např. společnými poradami týkajícími se vzdělávání žáků apod.). Nabídka DVPP v oblasti. 	<ul style="list-style-type: none"> Některé školy nejsou bezbariérové (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy). Nesystémové zavádění dílčích kroků inkluzivního vzdělávání (vč. možností financování) bez ucelené koncepce ze strany MŠMT. Přílišná administrativní zátěž i neznalost nových metod výuky souvisejících s implementací inkluze dle novelizovaného § 16 školského zákona. Chybí metodické vedení ZŠ z MŠMT, kraje, NÚV. Dlouhé čekací lhůty v PPP, vysokoprahová pro rodiny se ztíženými životními podmínkami (zákonný zástupce nechce s dítětem do PPP dojet - nezáleží na PPP, ale na úsilí/zájmu zákonného zástupce). Špatná/nedostatečná spolupráce/nechuť spolupráce pedagoga a asistentů pedagoga. Fluktuace mezi asistenty pedagoga (maturita + kurz -> snadné získání certifikátu).
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Podpora pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na ZŠ. Vytváření systému podpory pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Specifické programy pro žáky se SVP. 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů (např. asistentů pedagoga, na pedagogické i nepedagogické pracovníky). Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.). Technická nemožnost bezbariérových úprav školy.

Identifikace příčin:

Na základě dotazníkového šetření rovných příležitostí mezi školami ORP Děčín byly zjištěny rozdíly v některých oblastech – absence omluvená a neomluvená, odchod žáků na víceletá gymnázia, nákladovost vzdělání a volnočasových aktivit, předčasný odchod ze škol v důsledku ukončení povinné docházky, dostupnost stravování, testování žáků ČŠI, počet výchovných opatření, počet odmítnutí nových žáků, počet žáků s PO.

Lze konstatovat, že není rozdíl mezi školami v kvalitě vzdělávání. Z každé školy odcházejí na střední školy s maturitou žáci, kteří úspěšně složili přijímací zkoušky. Většina škol absolvovala testování žáků ČŠI. Dále není výrazný rozdíl mezi školami v nabídce volnočasových aktivit a v nákladovosti ve vzdělávání. Vyšší náklady mají soukromé školy. Rovnoměrně jsou také na školách rozmístěni žáci se SVP, kterým jsou poskytována podpůrná opatření z důvodu zdravotního postižení. Většina škol neodmítla žádného žáka ke vzdělávání, výjimkou jsou školy, které tak učinily z důvodu naplněné kapacity školy.

Hlavní problémy v nastavení rovných příležitostí jednoznačně vyplývají z nerovnoměrného rozložení žáků pocházejících z rodin se ztíženými životními podmínkami, s odlišnými kulturními podmínkami a nízkým socioekonomickým statusem, žáci se zdravotním znevýhodněním (nižší intelekt v důsledku nepodnětného prostředí). Jsou školy, které mají minimální nebo nulový počet žáků s PO z výše zmíněných důvodů. V těchto školách je minimum kázeňských opatření, minimum neomluvené absence, minimum žáků předčasně ukončujících školu v nižším ročníku, ale převaha žáků odcházejících na maturitní obory. Naopak školy s větším množstvím takových žáků (školy se žáky z vyloučených lokalit) mají výsledky nejhorší.

Z výsledků kategorie odchodu žáků na víceletá gymnázia vidíme, že z některých škol odchází více žáků, z některých žádní. Nedomníváme se, že tyto výsledky mají význam pro řešení otázky rovných příležitostí. Můžeme odhadovat 2 jevy. Zákonní zástupci nepovažují ZŠ za dostačující v poskytování kvalitního vzdělání a volí raději gymnázium nebo naopak považují ZŠ za kvalitní a své děti na gymnázia neposílají. Nebo je na vybrané škole větší koncentrace žáků s vynikajícími studijními výsledky a je pro školu prestiž, že má tolik úspěšných žáků odcházejících na gymnázium. V kategorii výchovných opatření je jednoznačné, že nejvyšší počet je ve škole, která se již specializuje na žáky s problémy s chováním.

Návrhy řešení:

- 1) Motivovat učitele a budoucí učitele lepším finančním ohodnocením. Práce ve vyloučených lokalitách je mnohem náročnější na psychiku učitelů a asistentů, na přípravu učitelů, jsou více administrativně vytíženi, častěji řeší kázeňské přestupky, ve svém volnu se účastní jednání a připravují podklady pro další organizace (PPP, SPC, Policie, OSPOD, SVP, zdravotnická zařízení, terénní pracovníky).
- 2) Změna vzdělávání studentů pedagogických škol. Na úrovni středních i vysokých škol. Příprava středoškolského personálu - 60 hodin kurzu je málo. Teoretická příprava na VŠ by se měla změnit, zvýšit povinnou praxi, nejlépe min. 1 celý rok. Nedostavuje se očekávané uspokojení z dobře vykonané práce. Konflikty a nechuť mezi učiteli a asistenty může být důsledkem stresu, jiného očekávání, nezkušenosti (dříve pozice asistenta běžná nebyla), nevyjasněnosti kompetencí.
- 3) Podpora státu. Nepodporovat trh s byty, trh s chudobou. Důsledkem je segregace. Inkluze je splnutím s většinou. Ve vyloučených lokalitách hrozí podřízení intaktní menšiny problematické většině. Zároveň regulovat štedrý sociální systém. Vymahatelnost povinností x právo na vzdělání. Rodiny nemají zájem o vzdělání, zákonní zástupci jsou vzorem pro své děti. Jejich přístup a chování jsou přenositelné na děti. Nutná sociální práce s rodinou, ideálně psychoterapeutické práce s problémovými rodinami. Zlepšit status, postavení učitele.
- 4) Je nutné přestat s experimenty a neustálými změnami legislativy. Osvědčené věci nerušit. Např. změna podmínek pro přijímání žáků do přípravných tříd. A opětovné vrácení se k původní verzi.